

Quản lý hoạt động bảo đảm chất lượng giáo dục của các trường trung học cơ sở thành phố Đồng Xoài, tỉnh Bình Phước

Bùi Thị Xuân*

*Học viên cao học Trường Đại học Đồng Tháp

Received: 10/12/2022; Accepted: 15/12/2022; Published: 23/12/2022

Abstract: Education quality assurance activities in lower secondary schools play a very important role in the quality of education of schools. On the basis of assessing the current state of education quality assurance management and the current situation of quality assurance management in Dong Mango city lower secondary schools, the paper proposes measures to improve the effectiveness of education quality assurance management in Dong Xoai city lower secondary schools, Binh Phuoc province aims to contribute to improving the quality of education of local schools.

Keywords: Education management, management, quality, quality of education, quality of lower secondary school education

1. Mở đầu

Nghị quyết 29-NQ/TW ngày 04 tháng 11 năm 2013 của Ban chấp hành Trung ương Đảng về “Đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo (GD và ĐT), đáp ứng yêu cầu công nghiệp hoá, hiện đại hoá trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế” đã đề ra nhiệm vụ, giải pháp đổi mới căn bản, toàn diện đối với GD: “Chuẩn hóa các điều kiện bảo đảm chất lượng (BĐCL) và quản lý quá trình đào tạo; chú trọng quản lý chất lượng đầu ra. Xây dựng hệ thống kiểm định độc lập về chất lượng GD, ĐT” [1]. Từ năm 2018, Bộ Giáo dục và Đào tạo đã ban hành và triển khai các qui định về thực hiện kiểm định chất lượng GD và công nhận chuẩn quốc gia trường trung học cơ sở (THCS) [2], [3]. Tại tỉnh Bình Phước, ngành GD và ĐT đã triển khai hoạt động kiểm định chất lượng GD trường THCS theo chỉ đạo của Bộ Giáo dục và Đào tạo [5]. Tuy nhiên, HĐ này vẫn còn gặp nhiều khó khăn, vướng mắc cần sớm được khắc phục.

Các nhận định đánh giá về thực trạng hoạt động (HĐ) BĐCL GD và công tác quản lý HĐ này ở các trường THCS thành phố Đồng Xoài được tiến hành khảo sát 37 cán bộ quản lý (CBQL) và 109 GV đang giảng dạy các trường THCS thành phố Đồng Xoài, tỉnh Bình Phước.

2. Kết quả nghiên cứu

2.1. HĐ BĐCL của các trường THCS thành phố Đồng Xoài, tỉnh Bình Phước

- Chất lượng GD ở các trường THCS thành phố Đồng Xoài, tỉnh Bình Phước: Kết quả đánh giá về mức

độ CLGD của nhà trường theo tiêu chuẩn tổ chức và quản lý nhà trường được đánh giá ở mức cao.

+ Về vấn đề “Chất lượng phương hướng, chiến lược xây dựng và phát triển nhà trường” mặc dù được đánh giá là cao, song so với các tiêu chí còn lại được đánh giá thấp hơn tác giả cho rằng thực tế này là do các trường chưa có kế hoạch ngắn hạn, trung hạn và dài hạn để phù hợp với điều kiện nhà trường, thực tế địa phương.

+ Kết quả đánh giá về chất lượng đội ngũ CBQL, GV, NV, HS cho thấy hầu hết các tiêu chí của tiêu chuẩn này đang được đánh giá ở mức cao. Kết quả này hoàn toàn phù hợp với thực tiễn của các nhà trường hiện nay.

+ Kết quả đánh giá về chất lượng của tiêu chuẩn “Cơ sở vật chất (CSVCh) và thiết bị dạy học” cho thấy tất cả các tiêu chí thuộc tiêu chuẩn CSVCh và thiết bị dạy học đều được đánh giá ở mức cao. Theo tác giả kết quả này hoàn toàn phù hợp với thực tế. Riêng tiêu chí “Chất lượng của khuôn viên, khu sân chơi, bãi tập” và “Chất lượng của phòng học, phòng học bộ môn và khối phục vụ học tập” được đánh giá thấp hơn so với các tiêu chí còn lại. Nguyên nhân chủ yếu dẫn đến kết quả đánh giá trên xuất phát từ thực tế tiêu biểu như: Các phòng học, phòng học bộ môn, các thiết bị dạy học theo quy định đang được đầu tư bổ sung; Các nhà trường vẫn còn đề xuất mua sắm, cấp mới; Các phòng thí nghiệm chưa đủ thiết bị và chưa HĐ hiệu quả; Các thiết bị dạy học, thiết bị dạy học tự làm chưa được khai thác, sử dụng hiệu quả đáp ứng yêu cầu đổi mới nội dung phương pháp dạy

học và nâng cao chất lượng GD của các nhà trường. Hệ thống máy tính của thư viện được kết nối Internet đáp ứng nhu cầu nghiên cứu, HĐ dạy học, các HĐ khác của CBQL, GV, NV và HS.

+ Kết quả đánh giá về chất lượng của tiêu chuẩn quan hệ giữa nhà trường, gia đình và xã hội được đánh giá tiêu chuẩn này thấp hơn 2 tiêu chuẩn đã được nêu ở trên. Thực tế cho thấy, trong những năm qua các nhà trường cũng chưa phát huy hết vai trò của Ban đại diện cha mẹ HS. Nguyên nhân của hạn chế này là do có nhiều gia đình chưa xác định vai trò, trách nhiệm của gia đình trong việc cùng với nhà trường GD HS.

+ Kết quả đánh giá về tiêu chuẩn HĐ GD và kết quả GD cho thấy mặc dù kết quả chung của tiêu chuẩn này được đánh giá với điểm số ở mức cao và rất cao. Bên cạnh đó, qua thực tế công tác tác giả cho rằng có nhiều điểm hạn chế trong HĐ GD của nhà trường cần sớm được cải thiện; Công tác GD kỹ năng sống cho HS chưa đáp ứng nhu cầu của gia đình và sự thay đổi nhanh chóng của đời sống xã hội; HĐ hướng dẫn HS nghiên cứu khoa học đã được quan tâm và triển khai đầy đủ nhưng hiệu quả chưa cao, chưa đáp ứng mong đợi của gia đình và xã hội.

+ Kết quả đánh giá chung về chất lượng GD ở các trường THCS thành phố Đồng Xoài cho thấy trong 5 tiêu chuẩn cấu thành chất lượng GD của nhà trường được đánh giá ở mức cao. Qua số liệu đã được tổng hợp và phân tích cho thấy sự đánh giá giữa CBQL và GV có sự chênh lệch đã được nêu ra ở trên. Để góp phần nâng cao CLGD ở các trường THCS thành phố Đồng Xoài hiện nay, cần phải cải tiến, nâng cao chất lượng đội ngũ nhà giáo và CSVC, thiết bị dạy học trong các nhà trường ở địa phương để đạt mức cao hơn.

2.2. Quản lý HĐ BĐCL của các trường THCS thành phố Đồng Xoài, tỉnh Bình Phước

- Thực trạng xác lập chuẩn chất lượng GD: Hầu hết các HĐ thuộc về xác lập chuẩn ở các nhà trường đều được đánh giá ở mức cao là chủ yếu. Trong các HĐ thuộc về xác lập chuẩn, chỉ có HĐ xây dựng kế hoạch khắc phục điểm yếu để đạt chuẩn là được đánh giá đã được triển khai ở mức tốt.

- Thực trạng xây dựng hệ thống BĐCL GD: Tất cả các HĐ thuộc về xây dựng hệ thống BĐCL GD chỉ được đánh giá ở mức cao. Trong các HĐ thuộc về hệ thống đảm bảo chất lượng thì HĐ giám sát của cha mẹ HS và xã hội được đánh giá ở thứ hạng thấp nhất.

- Thực trạng xây dựng quy trình BĐCL GD: Tất

cả các quy trình BĐCL GD mới chỉ được đánh giá ở mức cao. Kết quả này hoàn toàn phù hợp với kết quả đánh giá về chất lượng đội ngũ GV, NV.

- Thực trạng quản lý CSVC, cơ chế tài chính và điều kiện về công tác quản lý đối với HĐ BĐCL GD: Thực trạng CSVC, cơ chế tài chính và điều kiện về công tác quản lý đối với HĐ đảm bảo chất lượng GD được đánh giá ở mức cao.

- Thực trạng quản lý thực hiện công tác xã hội hóa GD: Các HĐ xã hội hóa cho việc BĐCL đã được đánh giá ở mức cao. Những hạn chế trong công tác xã hội hóa của các trường THCS ở thành phố Đồng Xoài cũng đã được đề cập ở các nội dung thực trạng chất lượng quan hệ giữa nhà trường, gia đình và xã hội.

- Thực trạng xây dựng văn hóa chất lượng GD: Yếu tố văn hóa chất lượng chưa được đánh giá cao ở các trường THCS thành phố Đồng Xoài, tỉnh Bình Phước. Qua thực tiễn quan sát ở các nhà trường chúng tôi nhận thấy, đến nay các nhà trường chỉ mới bàn luận đến khái niệm văn hóa chất lượng, chưa đề cập nhiều đến các HĐ để tạo ra văn hóa chất lượng.

- Thực trạng thực hiện các HĐ cải tiến chất lượng GD: Các HĐ cải tiến chất lượng chỉ được đánh giá ở mức cao. HĐ xây dựng kế hoạch cải tiến chất lượng được đánh giá với kết quả cao nhất. Kết quả này cũng phù hợp với kết quả đánh giá nhận xét ở nội dung xác lập chuẩn, nội dung kế hoạch khắc phục điểm yếu để đạt chuẩn.

2.3. Biện pháp quản lý HĐ đảm bảo chất lượng GD ở các trường THCS thành phố Đồng Xoài, tỉnh Bình Phước

2.3.1. Nâng cao nhận thức cho CBQL, GV và NV về mục đích, vai trò và ý nghĩa HĐ BĐCL GD ở các trường THCS

- Mục tiêu của biện pháp: Nâng cao nhận thức, ý thức trách nhiệm của CBQL, GV, NV về HĐ BĐCL là yếu tố vô cùng quan trọng và mang tính quyết định đến kết quả HĐ BĐCL của các trường THCS.

- Nội dung của biện pháp: Nguyên tắc của BĐCL là công khai, minh bạch. Do đó, hiệu trưởng cần công bố rộng rãi kế hoạch BĐCL của nhà trường cũng như mục tiêu, lộ trình thời gian thực hiện. HĐ BĐCL của nhà trường cũng cần được đăng tải trên trang thông tin điện tử của trường (website), vừa tuyên truyền cho hội đồng sư phạm nhà trường nắm bắt tình hình, vừa thu hút ý kiến đóng góp, phát huy trí tuệ tập thể trong quá trình thực hiện HĐ BĐCL và cải tiến chất lượng nhà trường.

2.3.2. Xây dựng chiến lược chất lượng phù hợp với điều kiện thực tiễn trường THCS

- Mục tiêu của biện pháp: Nhằm định hướng và đưa HĐ BDCL GD dực lồng ghép vào kế hoạch chiến lược phát triển chung của nhà trường. Trên cơ sở đó, xây dựng kế hoạch chiến lược chất lượng phù hợp với điều kiện thực tiễn của trường THCS và đáp ứng yêu cầu đổi mới GD hiện nay.

- Nội dung của biện pháp: Xây dựng chiến lược chất lượng phù hợp với điều kiện thực tiễn nhằm BDCL GD, hướng đến 04 nội dung chủ yếu sau: (1) Công bố sứ mệnh, tầm nhìn và giá trị cốt lõi; (2) Hoạch định mục tiêu, kế hoạch chất lượng GD; (3) Thiết lập bộ máy quản lý và phân công chức năng nhiệm vụ; (4) Hoạch định, cải tiến và ban hành các quy định, quy trình.

2.3.3. Vận hành và phát triển chuẩn chất lượng ở các trường THCS thành phố Đồng Xoài, tỉnh Bình Phước

- Mục tiêu của biện pháp: Nhằm giúp trường THCS thực hiện tốt và đúng chuẩn trong quản lý HĐ BDCL GD.

- Nội dung của biện pháp: Chuẩn chất lượng GD ở các trường cần được lựa chọn xây dựng dựa trên cơ sở của Thông tư số 18/2018/TT- BGDĐT ngày 22/8/2018 của Bộ trưởng Bộ GD và ĐT và được đánh giá thông qua 5 tiêu chuẩn.

2.3.4. Tổ chức bồi dưỡng nâng cao năng lực về BDCL cho CBQL và GV THCS

- Mục tiêu của biện pháp: Trang bị kiến thức, truyền thụ kinh nghiệm, hình thành kỹ năng, phẩm chất chính trị, tư tưởng, đạo đức và tâm lý; khắc phục hạn chế, bù đắp những thiếu hụt, khiếm khuyết và phát huy thế mạnh của CBQL, GV của trường THCS trong HĐ BDCL GD. Đồng thời, chuẩn bị năng lực tiếp cận với các mô hình tiên tiến BDCL GD. Biết vận dụng sáng tạo các mô hình tiên tiến vào thực tiễn, góp phần thực hiện thành công sự nghiệp đổi mới và phát triển GD trung học.

- Nội dung của biện pháp: Xác định mục tiêu, xây dựng kế hoạch, xây dựng chương trình, tổ chức, đa dạng hóa các hình thức bồi dưỡng nâng cao năng lực và đổi mới công tác đánh giá bồi dưỡng nâng cao năng lực cho CBQL và GV THCS ở các trường THCS.

2.3.5. Tăng cường các điều kiện thực hiện BDCL GD ở các nhà trường THCS thành phố Đồng Xoài, tỉnh Bình Phước

- Mục tiêu của biện pháp: Nhằm tăng cường các

điều kiện tổ chức HĐ GD HS hiệu quả và góp phần nâng cao CLGD của trường THCS.

- Nội dung của biện pháp: Tăng cường sự phối hợp giữa nhà trường và cha mẹ HS tham gia HĐ BDCL GD; Xây dựng chính sách đãi ngộ cho CBQL, GV THCS và NV;

2.3.6. Tổ chức xây dựng văn hóa chất lượng ở các trường THCS thành phố Đồng Xoài, tỉnh Bình Phước

- Mục tiêu của biện pháp: Giúp mọi người nhận thức được tầm quan trọng của chất lượng trường THCS, cụ thể là vai trò và nghĩa vụ của mỗi cá nhân trong việc đóng góp vào chất lượng tại các nhà trường.

- Nội dung của biện pháp: Xác định các nhân tố cấu thành văn hóa chất lượng; tổ chức triển khai xây dựng và phát triển văn hóa nhà trường.

3. Kết luận

HĐ BDCL GD ở các trường THCS thành phố Đồng Xoài, tỉnh Bình Phước là yếu tố nền tảng góp phần duy trì, cải tiến và nâng cao chất lượng GD đào tạo bền vững. Từ HĐ đó các CBQL, GV, NV có khả năng thích nghi, hội nhập, góp phần nâng cao chất lượng GD và đào tạo. Tuy nhiên, để khắc phục những hạn chế trong HĐ BDCL ở các trường THCS nhà trường cần chủ động, triển khai linh hoạt, có hiệu quả các biện pháp đã được đề xuất. Trong quá trình triển khai cần đảm bảo tính đồng bộ giữa các biện pháp.

Tài liệu tham khảo

[1]. Ban chấp hành Trung ương Đảng (2013), *Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 4/11/2013 Hội nghị Trung ương 8 khóa XI về đổi mới căn bản, toàn diện GD và đào tạo*, Hà Nội.

[2]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), *Thông tư 18/2018/TT-BGDĐT Quy định về kiểm định chất lượng GD và công nhận đạt chuẩn quốc gia đối với trường THCS, trường trung học phổ thông và trường phổ thông có nhiều cấp học*, Hà Nội.

[3]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), *Công văn số 5932/BGDĐT-QLCL về hướng dẫn tự đánh giá và đánh giá ngoài cơ sở GD phổ thông*, Hà Nội.

[4]. Đặng Thị Thùy Linh (2014), *Quản lý kiểm định chất lượng GD trường trung học phổ thông tại Thành phố Hồ Chí Minh*, Luận án tiến sĩ khoa học GD, Trường Đại học Sư phạm Tp.HCM.

[5]. Sở Giáo dục và Đào tạo Bình Phước (2022), *Báo cáo tổng kết năm học 2020-2021 và năm học 2021-2022*, Bình Phước.